

دولت با قیمت بیشتری گندم کشاورزان را می‌خرد

رئیس‌جمهور روز گذشته در مراسم گرامیداشت بهره‌برداران نمونه بخش کشاورزی به اصلاح و منطقی شدن نرخ خرید تضمینی اشاره کرد. مسعود پزشکیان با اشاره به‌نرخ ۴۱ هزار تومانی هر کیلوگرم جو، قیمت‌فعلی خرید تضمینی گندم را غیرمنطقی دانست و از اصلاح این قیمت خبر داد که به‌زودی انجام خواهد شد. بنا بر این گزارش قیمت خرید تضمینی گندم به‌طور معمول بالاتر از جو در نظر گرفته می‌شود، در غیر این صورت امکان ورود این محصول به‌زنجیره خوراک دام وجود دارد.

پوشش بیمه تکمیلی رانندگان کالاهای اساسی اجرایی شد

معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در نشست خبری با اشاره به برنامه‌های این سازمان برای پایان سال و ایام پرسفر نوروز و اربعین اظهار کرد: با نزدیک شدن به روزهای پایانی سال و در نظر گرفتن سفرهای نوروزی، برنامه‌ریزی کرده‌ایم تا خدمات بهتری در حوزه جابه‌جایی کالا ارائه شود. در این راستا، توجه ویژه‌ای به جابه‌جایی کالاها، بویژه در جریان جنگ ۱۲ روزه و لزوم فعال‌سازی بنادر صورت گرفت. مهدی خضری با قدردانی از تلاش رانندگان افزود: رانندگان ما با همراهی و پای کار بودن خود در شرایط دشوار ناشی از اغتشاشات، تورم و مشکلات بین‌المللی، خدمات قابل توجهی در حمل کالاهای اساسی و نیازهای صنعت کشاورزی ارائه کردند که قابل تحسین است. وی ادامه داد: پیگیری‌های وزیر راه و شهرسازی در ماه‌های اخیر منجر به ایجاد هماهنگی میان رانندگان و شرکت‌های حمل‌ونقل شد و طرح پوشش بیمه تکمیلی رانندگان اجرا شد. خضری ادامه داد: بر این اساس خانواده‌های حدود ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار راننده فعال در حوزه حمل‌ونقل کالا تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار گرفتند. معاون حمل‌ونقل سازمان راهداری تأکید کرد: با اجرای این برنامه، دغدغه رانندگان در حوزه بیمه و خدمات بهداشت و درمان کاهش یافته و این اقدام گامی مهم در جهت حمایت از این قشر محتمکش به شمار می‌رود.

ارز تک‌نرخ‌ی انگیزه بازگشت ارز را بالا برد

در روزهای یکشنبه و دوشنبه، مورخ پنجم و ششم بهمن‌ماه، به ترتیب بیش از ۱۵۴ و ۱۱۸ میلیون دلار انواع ارز توسط بازرگانان در بازار ارز تجاری مرکز مبادله ایران مورد معامله قرار گرفت. از ۱۵ دی‌ماه و شروع فرآیند اجرای سیاست تک‌نرخ‌ی شدن ارز و راه‌اندازی تالار یکپارچه حواله ارزی مرکز مبادله ایران تا روز سه‌شنبه ۷ بهمن، بیش از ۲ میلیارد و ۱۹۴ میلیون دلار انواع ارز مورد معامله قرار گرفته است، این در حالی است که حجم عرضه ارز در این مدت بیش از ۳ میلیارد دلار بوده است. به‌طور میانگین، روزانه بیش از ۱۴۶ میلیون دلار معامله ارزی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران انجام شده است. با اجرای سیاست تک‌نرخ‌ی شدن ارز، انگیزه صادرکنندگان برای عرضه ارز در بازار ارز تجاری مرکز مبادله ایران افزایش قابل‌توجهی یافته است.

رکورد جابه‌جایی کالاهای اساسی از بنادر شکست

معاون وزیر راه و شهرسازی در نشست خبری گفت: سالانه حدود ۶۰۰ میلیون تن انواع کالا از طریق جاده‌های کشور حمل می‌شود که از این میزان ۲۰ درصد آن مربوط به کالای غذایی کشاورزی و دامی است. رضا اکبری با بیان اینکه این کالاها تولیدات داخلی بوده و باید به بازارها حمل شوند، افزود: طی ۱۰ ماه اخیر ۵۰۷ میلیون تن کالا جابه‌جا شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲.۵ درصد رشد داشته است. وی تصریح کرد: در این مدت ۳۲ میلیون بارنامه برای حمل این کالاها صادر شده است. به گفته اکبری، کالای اساسی وارداتی از جمله گندم، ذرت، کنجاله سویا و... نیز حدود ۵ درصد از کل حمل را شامل می‌شود که معادل حدود ۲۵ میلیون تن است. معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه در ۱۰ ماه اخیر ۲۱ میلیون تن کالای اساسی وارداتی در کشور حمل شده است، گفت: رانندگان کامیون در جنگ ۱۲ روزه همراهی بسیار خوبی داشتند. اکبری همچنین یادآور شد: رکورد حمل کالای اساسی از بنادر کشور افزایش یافته و در بنادر جنوبی روزانه تا ۴ هزار کامیون کالای اساسی و حدود ۱۰۰ هزار تن کالا جابه‌جا شده است. وی تأکید کرد: حمل کالا از تمام بنادر فراتر از وضعیت نرمال بوده و تقریباً ۲۰ درصد بالاتر از شرایط عادی انجام شده است. این اطمینان داده می‌شود که به وجود ندارد. اکبری همچنین افزود: در حوزه حمل کالاهای اساسی طی ۱۰ ماه اخیر، به لحاظ تناژ و تعداد بارنامه به ترتیب ۱۲ و ۱۰ درصد افزایش ثبت شده است.

گزارش «وطن امروز» درباره نبود نظارت و رهاشدگی قیمت‌ها

از کالابرگ تا بازار

جدیت و قاطعیت با متخلفان و گران‌فروشان برخورد کنند تا به این وسیله از رهاشدگی قیمت‌ها در بازار جلوگیری شده و امنیت روانی و اقتصادی جامعه حفظ شود. رئیس مجلس شورای اسلامی با انتقاد از افزایش قیمت کالاهایی که ارتباطی با ارز ترجیحی ندارند گفت: «افزایش نرخ ارز نباید بر بسیاری از کالاها و خدمات اثرگذار باشد، چرا که ارتباطی با ارز ندارند و اگر تغییر قیمت در این کالاها رخ دهد، باید با متخلفان برخورد شود».

از سوی دیگر، رئیس قوه مقننه در جریان نشست کمیسیون تلفیق لایحه بودجه، بر اهمیت راهبردی بودجه سال ۱۴۰۵ تأکید ورزید و اظهار

اجرای طرح کالابرگ الکترونیک و آثار اولیه

دولت با اتخاذ رویکردی نوین در سیاست‌های کلان اقتصادی، مسیر حمایت‌های معیشتی را از لایه تولیدکننده به سمت مصرف‌کننده نهایی تغییر داده است به طوری که با حذف ارز ترجیحی، منابع حاصل از آن به شکل مستقیم در قالب یارانه نقدی و بویژه طرح راهبردی کالابرگ الکترونیک بازتعریف شد. گزارش‌های منتشرشده میدانی و آماری نشان‌دهنده آن است که تا ۲۷ دی‌ماه، بیش از ۵۹ میلیون نفر از آحاد جامعه تحت پوشش این طرح حمایتی قرار گرفته و از مزایای آن بهره‌مند شده‌اند که این رقم، گویای گستردگی بی‌سابقه شبکه توزیع یارانه‌ای در سطح کشور است. در واکاوی جزئیات جغرافیایی این مشارکت، شاهد یک الگوی جالب توجه هستیم. جایی که بالاترین میزان همراهی با طرح به استان‌های مرزی و کم‌برخوردار اختصاص یافته است. برای نمونه در استان‌هایی نظیر سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و ایلام، نرخ مشارکت و بهره‌مندی از کالابرگ به رقم خیره‌کننده بالای ۹۷ درصد رسیده که نشان‌دهنده مطلوب بودن این سیاست حمایتی در مناطق

ضعف نظارت و چالش‌های تنظیم بازار

مقامات ارشد دولت بارها بر نقش حاکمیتی نظارت در تنظیم بازار تأکید کرده‌اند. گزارش‌ها از احتکار، عرضه قطره‌چکانی و گران‌فروشی در برخی کالاهای اساسی حکایت دارد که موجب اختلال در عرضه و ایجاد شوک قیمتی شده است. محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، نظارت بر بازار را وظیفه‌ای حاکمیتی دانست و تصریح کرد: «تأمین منافع هم‌زمان تولیدکننده و مصرف‌کننده، اولویت ما است و دستگاه‌های مسؤول مکلفند با هر گونه احتکار، توزیع قطره‌چکانسی و افزایش بی‌ضابطه قیمت‌ها برخورد قانونی کنند». علاوه بر این، معاون اول رئیس‌جمهور یادآور شد که دولت تلاش کرده با تثبیت قیمت کالاها و حفظ ذخایر استراتژیک، آرامش روانی جامعه را افزایش دهد، چرا که «با تثبیت قیمت‌ها، نگرانی افکار عمومی از نوسانات بازار کاهش خواهد یافت». با این حال گزارش خبرنگاران اقتصادی حاکی است مشکلات اساسی در نظارت مؤثر بر زنجیره توزیع وجود دارد. به گفته برخی منابع خبری، اجرای طرح کالابرگ الکترونیک ضعف‌های جدی نظام تنظیم بازار را نمایان کرد. افزایش بی‌ضابطه قیمت برخی کالاهای اساسی همراه با گزارش‌های احتکار و عرضه قطره‌چکانی نشان می‌دهد بدون کنترل مؤثر زنجیره توزیع، سیاست‌های حمایتی به تنهایی قادر به ایجاد ثبات پایدار در بازار نخواهد بود. حتی برخی کارشناسان هشدار داده‌اند که حذف ناگهانی ارز ترجیحی بدون نظارت دقیق و بسته ضدتورمی مناسب، می‌تواند موج جدیدی از گرانی و فشار معیشتی را رقم بزند. این نکات بر لزوم تقویت فوری ابزارهای نظارتی و قانونی تأکید دارد.

راهکارها و توصیه‌ها برای سامان بازار

تحقق همه‌جانبه اهداف سیاست‌های جدید ارزی و استقرار ثبات پایدار در ساختار قیمت‌ها، پیش از هر چیز نیازمند اتخاذ یک رویکرد منسجم، اقدامات هماهنگ اجرایی و نظارت‌های قاطعانه بر تمام گلوگاه‌های اقتصادی است. در این راستا، تحلیلگران ارشد اقتصاد بر این باورند که دولت باید برخورد با سودجویان، محسکران و گران‌فروشان را در صدر اولویت‌های نظارتی خود قرار دهد. در راستای مواجهه هوشمندانه با چالش‌های اقتصادی کنونی، بازطراحی زیرساخت‌های حکمرانی رyal و برقراری انضباط پولی تراز اول، ضرورتی انکارناپذیر است. در وضعیتی که بانک مرکزی به دلیل محدودیت ذخایر ارزی، فاقد ضربه‌گیرهای سنتی نظیر درآمدهای هنگفت نفتی برای کنترل نوسانات است، باید سوخت ریالی تقاضاهای سفته‌بازی و جریان‌های غیرقانونی را از طریق نظارت‌های الگوریتمی و هوش مصنوعی مسدود کند. این رویکرد جدید، مستلزم عبور از روش‌های سنتی بازرسی و حرکت به سمت رهگیری دقیق و آنی تراکیش‌های بانکی برای شناسایی جریان‌ات مشکوک نقدی است. به گونه‌ای که حساب‌های مرتبط با صرافان غیرمجاز بلافاصله مسدود شده و با اجرای قاطعانه قانون مالیات بر عایدی سرمایه (CGT)، انگیزه خروج سرمایه از بخش‌های مولد به سمت بازارهای کاذب از بین برود. در امتداد این امنیت داخلی، ایجاد مسیرهای امن و سیستم‌های پرداخت تحریم‌ناپذیر در حوزه بین‌الملل نیز به همان اندازه حیاتی است. با توجه به بازگشت سیاست‌های فشار حداکثری و افزایش

داشت که این بودجه نباید تنها به عنوان یک سند حسابداری برای دخل و خرج دولت نگرسته شود. ایشان با تبیین پیوند عمیق بودجه با سفره خانواده‌ها، این سند را در حقیقت «سند مالی زندگی مردم و تعیین‌کننده دخل و خرج آحاد جامعه» توصیف کرد و ضرورت اتخاذ تصمیماتی را که منجر به کنترل تورم و حمایت از معیشت عمومی می‌شود گوشزد کرد. این اظهارات در مقطع کنونی، ضرورت توجه به بازار و سیاست جدید ارزی در حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی و فشارهای ناشی از آن بر وضعیت معیشتی مردم را دوچندان می‌کند.

اعمال کرده است. البته در بخش‌های دیگری از بازار مانند عرضه مرغ و تخم‌مرغ، خوشبختانه شاهد نوعی تعدیل قیمتی و عبور از چالش‌های اولیه هستیم که نشان از ثبات نسبی در تأمین این زنجیره دارد. وزارت جهاد کشاورزی نیز به منظور تضمین امنیت غذایی و جلوگیری از هرگونه ناپایب کالا، استراتژیی تأمین گسترده را از طریق تداوم واردات نهاده‌های دامی و کالاهای استراتژیک دنبال کرده است. از جمله اقدامات کلیدی دولت در این راستا، تمدید سیاست اولویت‌بخشی به قبض انبار (بارنامه) نسبت به ثبت سفارش برای انواع برنج و روغن تا پایان سال جاری است تا از این طریق فرایند عرضه به بازار تسریع شود. این مساعی هرچند تلاش حاکمیت برای حفظ فراوانی کالا در قفسه فروشگاه‌ها را نمایان می‌کند اما هم‌زمان هشدارى است بر این مطلب که بدون تقویت بازوهای نظارتی و کنترل هوشمند قیمت‌ها، تلاش‌ها در بخش تأمین و عرضه ممکن است توسط سودجویان بی‌اثر شده و طعم شیرین حمایت‌های دولتی به کام مصرف‌کنندگان تلخ شود.

پدیده «تورم زنجیره‌ای» و چالش سیاست ارزی جدید

عنوان «تورم زنجیره‌ای» است که ریشه در پیوستگی شبکه‌ای و ساختاری تمام کسب‌وکارها و نیازهای عمومی به یکدیگر دارد. نمی‌توان انتظار داشت که قیمت کالاهای استراتژیک و کلیدی (که ستون‌های هزینه زندگی مردم هستند) افزایش یابد اما این تکانه قیمتی به دلیل وابستگی‌های متقابل اقتصادی به سایر بخش‌ها سرایت نکند، چرا که تورم در یک محیط شبکه‌ای به‌سرعت سطح عمومی تمام قیمت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ادراک عمومی و توده مردم به واسطه لمس روزمره بازار، بخوبی از این پیوند آگاه هستند و هنگامی که گفتار مسؤولان با واقعیت‌های میدانی بازار در تضاد باشد، موجی از بی‌اعتمادی شکل گرفته و مقامات به بی‌صداقتی یا عدم آگاهی از پیامدهای تصمیمات‌شان متهم می‌شوند. بنابراین، در مواجهه با افکار عمومی و رسانه‌ها، باید لزوماً از ترکیبی از واقع‌نگری و هدایت‌گری استفاده کرد. به این معنا که ضمن انتقال شفاف تبعات تصمیمات اقتصادی به جامعه از طریق حلقه‌های واسط، باید مانع القای این حس شد که مسؤولان نسبت به بازخوردهای واقعی سیاست‌های خود در سفره مردم بی‌اطلاع هستند.

مواضع رئیس مجلس شورای اسلامی طی روزهای اخیر نسبت به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها در بخش‌هایی از بازار که مشمول دریافت ارز ترجیحی نبوده‌اند، تصریح می‌کند تغییرات قیمتی در سیاست جدید صرفاً باید به همان فهرست ۱۱ قلم کالای اساسی محدود شود که پیش از این ارز ۲۸۵۰۰ تومانی دریافت می‌کردند. ایشان با غیرقانونی قلمداد کردن هرگونه افزایش قیمت در خارج از این چارچوب، از نهادهای نظارتی و مراجع مسؤول درخواست کرد با جدیت وارد عمل شده و از تسری گرانی به سایر کالاها و خدمات جلوگیری کنند. با این حال، تمرکز افراطی گزارش‌های پژوهشی و تحلیل‌های نهادهای مختلف بر برآورد تورم صرفاً همین ۱۱ قلم کالا، نشان‌دهنده یک خطای راهبردی و نوعی سوبرداشت شناختی در سیاست‌گذاری ارزی و گفتار رسانه‌ای است. این رویکرد که سعی دارد دامنه تورم ناشی از حذف ارز ترجیحی را محدود جلوه دهد، نه‌تنها واقع‌گرایانه نیست، بلکه پتانسیل بالایی برای ملتهب کردن فضای سیاسی و تشدید نارضایتی‌های اجتماعی در بدنه جامعه دارد.

واقعیت اجتناب‌ناپذیر در نظام قیمتی اقتصاد، پدیده‌ای تحت

گسترده را افزایش می‌دهد. اگرچه تشکیل قرارگاه‌های مبارزه با احتکار گامی مثبت است اما این سوال جدی نیز مطرح است: آیا نمی‌شد پیش از حذف ارز ترجیحی، همین سازوکارهای نظارتی دقیق را برای اصابت یارانه‌ها به جامعه هدف به کار بست تا از انحراف منابع جلوگیری شود؟ در نهایت، برای رسیدن به ثبات پایدار، باید پیوندی میان اصلاح سیاست‌های تجاری و مبارزه فعالانه با قاچاق برقرار شود. امروزه قاچاق کالا صرفاً یک ناهنجاری اقتصادی نیست، بلکه به یک چالش امنیتی مبدل شده که با عمیق‌تر کردن بازار غیررسمی ارز، تعادل کل سیستم را بر هم می‌زند. مقابله با این پدیده نیازمند اصلاح ساختاری سیاست‌های تعرفه‌ای و رصد دقیق جریان‌های مالی مرتبط با قاچاق در کنار متنوع‌سازی مبادی واردات کالاهای اساسی است. حذف انحصار واردات نهاده‌های دامی و دانه‌های روغنی و شکستن اقتدار چند شرکت خاص عرضه‌کننده، در کنار اجرای پروژه‌های راهبردی مانند کشت فراسرزمینی، می‌تواند به بازگشت وزارت جهاد کشاورزی به مأموریت اصلی خود یعنی «خودکفایی و امنیت غذایی» منجر شود. ترکیب این اقدامات (از انضباط ریالی و حمایت مالی از تولید تا نظارت بر توزیع و تنوع‌بخشی به بازارهای صادراتی و وارداتی) تنها راهکاری است که می‌تواند در کنار کنترل تلاطم‌های ارزی، آرامش را به سفره مردم بازگرداند و مانع از آن شود که حذف ارز ترجیحی به بهای تضعیف معیشت و قدرت خرید آحاد جامعه تمام شود.

